

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Nejasnost političkog položaja u Ateni.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 29. (D. u.) Službeno se javlja:
Istočno bojište.

Kod Nagyszobena (Hermannstadta) su Rumunji bili potučeni. Visine, južno i jugoistočno grada, su nakon šestih bojeva pale u ruke savezničkih četa. Bitka se još nije dovršila.

U Karpatima traju bojovi dalje. Položaj je nepromijenjen.

Kod vojne gen. pukovnika Tersztyanskoga bilo je prekinuto ukupno zarobljeno 41 časnik i preko 3000 momaka, a zaplijenjena 33 strojne puške i 2 topa.

Talijansko bojište.

Na kraškom zaravanku jaka talijanska vatra iz topova i bacala mina protiv naših položaja i iza njih se nalazećeg prostora. Na fronti doline Fleims je neprijatelj jučer poslao podne zaštićene gumama maglom navalio na Gardinal i Cima Bustalta. Bilo je odbit. Glavica Cimone stoji pod trajnom vjetrovom iz lakih i teških topova, ali je uz sve to spasavanje imalo uspjeha. Našim je vrhovi četama uz velike poteškoće uspjelo, da iskopaju i sklone još 7 Talijana, koji su bili posve iscrpljeni.

Jugoistočno bojište.

Položaj je nepromijenjen.

Zanimjen poglavice generalnog stožera
* pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 29. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Rupprechtova vojna skupina: Nakon što su kravalo bili suzbijeni neprijateljski napadaji od 27. t. m. je borba na Sommi postala jučer u opće slabija. Jaka engleska navalna mečura i Courellom bijaše na njezinom zapadnom krilu uz napuštanje manjih dijelova jaraka u borbi iz bliza suzbijati; sjeverozapadno i sjeverno Courcelle se je navalno osjetila naša vatra. Izjavilo se je također i slabiji napadaj kod Faucourt l'Abbaye.

Istočno bojište.

Fronta bavarskoga princa: Izuzet bezuspješnu, slabu rusku provalu sjeveroistočno Gudziskija te tu i tamo obnavljanje bojne djelatnosti, nikakvih događaja. Broj 27. t. m. kod Koyntice zarobljenih Rusa poskocio je na 41 časnika i preko 3000 momaka, a plijen na 2 topa i 33 strojni pušaka.

Fronta nadvojvode Karla: U Karpatima se vrše bojovi. Nema nikakvih osobitih događaja.

Sedmogradsko bojište.

Neprijateljski je otpor u području Hermannstadta popustio. Rumunjske su sile bile bačene prama brdima.

Balkansko bojište.

Položaj je nepromijenjen.

Prvi majstor glavnog sjela Ludendorff.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 29. (D. u.) Glavni stan javlja:

Felabijaska fronta.

Na obim stranama relativno jaka vatra.

Perzijska fronta.

Na česti Hamadan-Kasvir sukobila su se izvidnička odjeljenja. Na lijevom krilu bila je suzbijata slabna neprijateljska navalna.

Kaukaska fronta.

Na desnom krilu okrajši između patrola i privremeni topovski dvoboj. U centrimu smo svuda odbili navale. Na lijevom krilu smo zapostigli dio neprijateljske linije predstraža. Na ostalim frontama nema važnih događaja.

Brzjavi.

Njemački poslanik u Carigradu na dopustu.

Berlin, 29. (D. u.) Prema „Norddeutscher Zeitung“ molio je poslanik u Carigradu gof Wolff-Metterlich u svrhu rješavanja prešnih privatnih poslova dopust, koji mu je bio dozvoljen. — Za vrijeme njegove odsutnosti zastupat će ga poslanik u Haagu Kuhlmann.

Grčki princ Andrija pozvan u Ateni.

Atene, 29. (D. u.) Reuter javlja: Grčki princ Andrija, koji već dugo vremena boravi u Londonu, da tamo zastupa interese grčkoga dvora, bio je od kralja Konstantina brzojavno opozvan u Ateni.

Iz Španjolske.

Zurich, 29. Iz Madrida se javlja: U političkim krugovima vlada sve veća uzbuđenost protiv ministarskog predsjednika grofa Roma-

nonesa, kojega se otkrivilo, da vodi tajne pregovore sa španjolskim savezom. Tvrdi se, da grof hoće obvezati Španjolsku da iskaže četvornom savezu uslugu protiv otpustu Tangera. Toga radi se u saboru po svojoj prilici dobi do burnih prizora.

Ostaci crnogorske vojske.

Lugano, 28. Prema vijestima u Rimu bori se Sarajlovci vojsci još 8000 Crnogoraca. To je sve, što je preostalo od nekadašnje vojske, u koliko nije položila oružja.

Rumunjski gublci.

Karlsruhe, 29. Švicarski listovi javljaju: Rumunjski popis gubitaka navadja do 18. rujna kao mrtve, ranjene ili izgubljene 76.150 momaka i 3426 časnika, medju tima 4 generala i 19 pukovnika. Pala su 3 rumunjska letica.

Zeppelinovci nad Engleskom.

London, 28. Uz vojničke počasti bili su pokopani 22 člana posade njemačkog zrakoplova, koji je 24. t. m. bio uništen. Lijes zapovjednika nosilo je 6 časnika letjelačkog zbora.

Iz bojeva u Dobruđi.

Budimpešta, 28. O kravatim jednom sukobu između srpskih i ruskih četa za vrijeme posljednjih bojeva u Dobruđi javlja sofijski list „Balkanska pošta“ ove pojedinosti: Srbi su obukili mateni jedan odio u bugarske odore, da izmognu doći u pomoć ruskom jednom odjeljenju, koje se je nalazilo u stisci, i da iznenade Bugare. No ovi su još pravovremeno saznali za varku i pustili preobučene Srbe, da idu dalje. Rusi, koji su tu srpsku četu držali za Bugare, otvorili su bijesnu vatru, na koju su Srbi uzvraćali. Borba je potrajala više sati, dok se nije pomoću obostраниh zarobljenika razbistriro nesporazum.

Austro-ugarske i njemačke poslaničke zgrade u Petrogradu.

Stockholm, 27. Preinačenje je austro-ugarskih i njemačkih poslaničkih zgrada u Petrogradu u bolnice, kako ga je predložilo rusko prologermansko društvo, otklonjeno tim obrazloženjem, da ruske poslaničke zgrade, koje se nalaze u iznemogućnosti, imaju veću vrijednost. Te bi zgrade bile dakako trajno odmah zaplijenjene. Kako javlja „Börsenzeitung“, nalaze se u prijašnjem turskom poslaništvu uredi podružnice newyorskog Prve narodne banke.

Nasljednik bugarskog poglavice gener. Izog stožera.

Sofija, 29. (D. u.) Zamjenik poglavice generalnog stožera, pukovnik Lukoff, imenovan je nasljednikom pokojnog poglavice generalnog stožera Jostofa.

Trganje dvokrunkih banknota.

Beč, 27. Austro-ugarska banka razaslije ovu obavijest: Nema nikakve obvezatnosti, prema kojoj bi se morale polovice i četvrtine dvokrunkih banknota primati u općem plaćevnom prometu, a u mnogim se dijelovima monarhije izdava, to bez svake neprilike te se razdijeljene dvokrunkne banknote mogu uvijek lako uručiti austro-ugarskoj banci, koja prima polovice i četvrtine bez ikakvog uzetašanja po i krnuu odnosno po 50 filira.

Antantina vojska u Pireju.

Lugano, 28. U Pireju se je iskrcalo 5000 momaka vojske četvornog saveza. Pred Korint su prispijele 2 talijanske bojne ladje.

Cernavoda i Konstancina pod topovskom vjetrovom.

Lugano, 28. Milanski listovi primašaju brzojav iz Bukarešte, prema kojima stoje gradovi Cernavoda i Konstancina pod vjetrovom daleko-sežnih topova.

Engleski novac u Grčkoj.

Rotterdam, 29. Iz Atene javljaju: Englezi podupiru siliim novčanim sredstvima ustanak Grka po otocima. Misli se, da ne će ni grčka pomoć moći odlučno djelovati na sveukupni ratni položaj, pošto grčki narod nikako nije složan te je malone posve jednak broj koji pristatah tih protivnika rata.

Smrt američkoga letjača na francuskoj fronti.

Berlin, 28. Prema listu „Lokalanzeiger“ bio je jedan od najznamenitijih američkih letjača na englesko-francuskoj fronti, Rockwell, iz uzrujana značne bitke od njemačkog jednog letjača ubijen.

Položaj u Mehiku.

Berlin, 28. Kako list „Petit Parisien“ javlja, postaje položaj u Mehiku u vojničkom, gospodarstvenom i političkom obziru od dana u dan sve gorim. Ustanak protiv Carranzasovoj vladi sve više raste radi očajnog gospodarstvenog položaja u zemlji.

Venzelos i kabinet.

Budimpešta, 27. Kako sofijski list „Mir“ javlja, izjavio je Venzelos svojim pristasaema, e bi kraj sadašnjih prilika po Grčku doista bilo na štetu, da se umiješa u sadašnji rat. On da će podupirati sadašnji kabinet, koji stoji na neutralnoj podlozi, kako bi se pružila mogućnost, da se uspostavi unutrašnji mir, te da se kod izbora ne će toliko boriti protiv kabineta, kako je bilo ranije. Venzelos da ne će izazvati nikakove vještine i nikakovog direktnog sudjelovanja u politici. — Prema drugim vijestima iz antantnih vrata zapužilo se je, kako smo već javili, Venzelos preko Krete je Solun, da se stavi na čelo revolucije. (O. ur.)

Avrescovi rumunjski vrhovni zapovjednik.

Stockholm, 29. Iz Bukarešta se javlja, da je general Avrescov bio imenovan vrhovnim zapovjednikom rumunjske vojske.

Proglas grčkih časnika na narod. Venzelosov doček u Koneji.

Atene, 29. (D. u.) Havas javlja: Grčki pričuvni časnici izdane na narod proglas, gdje ga pozivaju neka se okupi oko barjaka vojske za narodnu obranu. Proglas nosi 144 potpisa.

Kod dolaska Venzelosa u Koneji bijaše česke prenum računava, koje je klicalo oslobođenju. Nekadašnji zastupnik Zuriđid pozdravio je u ime naroda Venzelosa i Kunderistisa te je izrazio volju naroda, da se sastavi vladu pod predsjedništvom Venzelosa. Na to je prozborio Venzelos te je izjavio, da je poslao kralju proglas, u kojemu ga molit, neka ispuni narodne želje. Na to je on održao smotru četa. Vlada potpuni mir. Narodnom se gibanju priključuje sve više časnika atenske posade i iz provincije.

Krunko vijće u Ateni.

London, 28. (D. u.) „Dailytelegraf“ javlja o lučeraševim krunkom vijću, da su na njem sudjelovali kralj, ministar predsjednik, ministar izvanjskih poslova, poglavica generalnog štopa Moschopulus i svi generali. (O raspravama nije ništa saopćeno.)

Grčka prosvjeduje protiv tuđe cenzure.

Berlin, 28. Kako se sa kompetentne strane doznaje, izdala je grčka vlada okružnicu, u kojoj ističe, da usljed francusko-engleske cenzure nije više u stanju, da pregleda vijesti, što idu iz Atena te da mora stoga otkloniti odgovornost za njihov sadržaj.

Njemački kancelar o ratnom položaju.

Berlin, 28. Rajhstag se je opet sastao. Raspravna dvorana puna punitca zastupnika, na galerijama glava do glave. U diplomatskim su lozama austro-ugarski poslanik sa suprugom, turki, bugarski i grčki poslanik kao i mnogo članova poslanstva.

Predsjednik Kaempf otvorila nagovorom sjednicu, iza česa prihvaća riječ uz silnu napetost kluče državnj kancelar Bethmann Hollweg.

Najprije govori o navještaju rata Italije Njemačkoj. On da Italija navještaja Austro-Ugarskoj rat, saopćili smo talijanskoj vladi, da će u ratu s austro-ugarskim četama nabasati i na njemačke čete. I doista, njemački su se vojnici borili bez uz bok s austro-ugarskim na talijanskoj fronti. Tako je otelo nastalo „de facta“ ratno stanje ma i bez formalnog ratnog navještaja, jer se je bez sumnje Italija bojala kolosalnih posljedica, na kojima bi patili njezini gospodarstveni odnosi prema nama iza rata. Isto su tako htjeli u Rimu, da mi povedemo prvu riječ o navještaju rata, no mi nijesmo imali povodku, da igramo igru poput Italije. Da je naša takтика bila na mislu, pokazuju neprestana nastojanja antante, da slične Italiji na navještaju Njemačkoj, dok konačno Italija nije na engleski pritisak pristala na antantne zahtjeve. Osim toga je Italija imala aspiracija na Balkanu, napunjače, što ju je dovelo do sukoba s njemačkim četama. U to se je i Rumunjska uplela u rat. Naši odnosi su se prema njoj prije rata osnivali na saveznom ugovoru, koji je najprije bio sklopljen samo između nje i Austro-ugarske, te se je pristupom Njemačkoj i Italiji proširio. U tom se je ugovoru radilo o uzajamnoj oružanoj pomoći u slučaju izazovnog napadaja sa treće strane. Pokojni se je kralj Karol držao tog ugovora i bito mijenjati, da se radi časti zemlje osveta priključiti centralnim vlastima. Ono sijećni kralj nije sa svojim mišljenjem imao uspjeha kod vlade, kojoj je predsjednik već odavna oćikujao s antantom. Kratko je vrijeme iza toga kralj umro, a Braitanu iza njegova klika počesle raditi o tom, da se obogate na račun one stranke, koja u ratu podlegne i odlučeshe pristati uz onoga, kojemu je pobjeda sigurnija. Još u prvot ratnoj godini, po svojoj prilici iza pada Lavova, sklopio je Braitanu iza kraljevih ledja ugovor neutralnosti s Rusijom. Iza pada Przemisla počeo je pregovarati s našim neprijateljima, no bez uspjeha. Rusija je htjela Bukovinu, Srbija Banat, a Rumunjska je jedno i drugo, dopaže i još više toga u svojim mišljenjem. Tek sredinom augusta se je Braitanu nekako složio s antantom iza dugih raspravljaja. Mi

smo za sve to dobro znali, neprestano upozoravali kralja na Braitanove tajne spletke. Još šest dana prije navještaja rata kažemo je kralj našim poslaniku, e on znade, da velika većina rumunjskoga naroda ne želi rat, dapače i na sam dan navještaja rata, 26. augusta, rekao je austro-ugarskom poslaniku, da on rata ne će. Koliiko sam saznao, stavila je Rusija iznenada Rumunjskoj ultimatum, da će prekoračiti rumunjsku granicu, ako Rumunjska do 28. augusta ne udje u rat. Rumunjska će se silno razočarati, jer se je računalo, da će se iza rumunjskog navještaja rata odijeliti iz našeg kola Bugarska i Turska.

Glede bitke na Sommi priznao je državni kancelar, da su njemačke vojne linije za nekoliko kilometara potisnute natrag i da imate teških gubitaka na ljudima i materijalu, što je kod ovakove goteme ofenzive neizbježno, no nije postignuto ono, čemu su se protivnici nadali, naime da u velikom stilu probiju njemačku frontu i uskomešaju njemačke pozicije na zapadu. — Što se tiče istočne fronte, svi su teški ruski napadaji zapadno od Lucka, na Narovjoki i u Karpatima skršeni.

Balkanska osnovna antante, da razori savez i slogu centralnih vlasti s Turskom i Bugarskom, nije nipošto prošla za rukom, a niti je Italija postigla na Balkanu ma ikakvih vidljivih vojničkih uspjeha. — Ratna je svrha naših neprijatelja požuda za proširenjem posjeda i uništavanjem, dok smo mi trgnuli mač tek na obranu otadžbine. Zato smo mi i bili prvi, koji smo se izjavili spremnima na dogovore o miru na što oni u požudi svojoj dakako nijesu pristali.

A Engleska! Hoće Nijemce da uništi vojnički, politički, gospodarstvenom i financijsko. Kako će joj to poći za rukom, da vidimo!

Mi ćemo pobjediti! Neće nas pobjediti ni oružjem ni gladom.

Ovih dana imate njemački narod zgrade, da potpisuje naš ratni zalaganje, kako je spreman na svaku žrtvu, koja će pobjedu uskortiti. Što drugo nam daje u silnoj ovoj borbi pobjede, da se borimo protiv čitavog govora svijetu, nego ljubav do domovine, što drugo nego nepokvarena snaga vojske i srca!

Neprijateljski ratni izvještaji.

Francuska.

Paris, 26. o. m. 3 sata popodne: Sjeverno od Somme osvojeni su frontom savim Fregicourt. Nove su naše prednja četa provalile na groblje u Comblesu dok su druge izvidničke čete došle do južnoga ruba sela. Jedan je od ovih odjela zauzeo strijeljački jarak jugoistočno od Comblesa i zarobio jedan njemački satinju. Na drugim se točkama fronte uređuju Francuzi u osvojenim položajima. Nijemci poduzimaju protunavale naročito na desnom francuskom krilu, gdje u većem poduzetu protunavale protiv novih francuskih položaja od ceste u Bethune do Somme. Sve su bile suzbijene. Broj neranjenih vojnika, koje su Francuzi jučer zarobili, iznosi, ukoliko su dosada prebrojeni 800.

Paris, 26. o. m. 11 sati u noći: Bitka se je danas sačinom nastavila. Sjeverno od Somme povećali su saveznički vojničerašnji dobitak na ovom opsegu i stigli za nekoliko sati do cilja, koji je bio određen za drugi bojni dan. Francuske su čete već jutros opet nastavile ofenzivu te osvojile cijeli dio Comblesa, što leži istočno i južno od željeznice. Naše su ophodnje stupile u svezi sa odjelima desnoga krila britske vojske, koji su proćistili sjeverozapadni dio Comblesa od neprijatelja. Kratko vrijeme zatoga bito je cijelo selo Combles u našim rukama. Znanat je plijen, kojemu su velike količine municije i živeža. Pobrali smo oko 100 ranjenih Nijemaca. Iskorišćujući svoje uspjeh, zauzele su noćas naše čete malu šumu sjeverno od Fregicourta, na pol puta u Morval, kao i veći dio jako utvrđenoga predjela između ove šume i zapadnoga izbojka šume u St. Vast. Broj neranjenih zarobljenika, koji su od jučer dospjeli u ruke Francuzima, iznosi u ovaj mah 1200 ljudi. Dosele smo mogli ukupno nabrojiti 30 pušanih strojeva. Na ostaloj fronti uz prekide topnički boji.

Zračni bojevi. 25. o. m. bili su francuski bojevi započeli na fronti Somme u 47 bojeva. Oboreno je 5 njemačkih aeroplana. Tri drugi su ozbiljno oštećena, prisiljena da se spuste jedan je razrznak palo, ali nijesmo mogli prvoće od njega se narešiti na zemlju. U ravnici Woevre oborio je narešiti Lenor jedan aeroplan sa tri sjedala. Francuske su eskadre izvlele ove potihvate: U noći na 25. o. m. baciše 200 granata (120 mm) na radionice u Dillingenu, na tvornice u Saarinsu i na kolodvor Metz-Sablou, 22 na radionice u Rombachu i na željezničku liniju Metz-Diedenhofen. Na večer 25. o. m. mi izbače našu grupu 82 granate na njemačke uređaje u Saille-Celle Bois i Sain-Vaas. Popodne 25. o. m. baciše je 30 metaka na logore u okolici Montfaucons i Nantilloisa, 12 na vojne uređaje kod Azernesa, konačno 102 bombe na kolodvor i barake u Guiseardu i na kolodvor u Novom, 52 na uzletiste u Hervilly i na kolodvor u Hamu,

